

Vakre Væger
Vegdirektørens pris
1991

Vegdirektørens pris Vakre Veger for 1991 er tildelt:

**Miljøprioritert gjennomkjøring i
Liknes sentrum i Kvinesdal.**

Liknes sentrum ble valgt ut blant 22 innsendte forslag.

Liknes er kommunesenter i Kvinesdal i Vest-Agder. Kommunen har 5.700 innbyggere. Butikkene, hotellet, bilverkstedet, bankene og kirka ligger langs Nesgata, som også er en arm av riksveg 465. Riksvegen er både handlegate, parkeringsgate og gjennomfartsåre. Hvert døgn kjører ca. 6.000 biler gjennom gata.

Trafikksituasjonen var uoversiktlig inntil miljøprioriteringen ble gjennomført. Veg og parkeringsplasser fløt sammen og det var ingen reservert områder for myke trafikanter. Trafikkulykker skjedde gjerne ved rygging fra parkeringsplass ut i vegbanen, og når fotgjengere krysset kjørbanen.

Miljøprioritert gjennomkjøring er veganlegg der gjennomgangstrafikken er prioritert ned til fordel for gående og syklende. Det gjennomføres fysiske tiltak som påvirker trafikantenes adferd slik at trafikken går langsommere, roligere og sikrere. Tiltakene skal også skape bedre sammenheng mellom veg og omgivelser, og derved bidra til heving av stedets kvaliteter.

Trafikkbildet i Liknes er nå totalt endret. Det er bygd et nytt parke-

ringsovråde i nær tilknytning til Nesgata. Fotgjengere og syklistar har fått sammenhengende forbindelse gjennom sentrum. Det er lagt heller på fortauene og bygd et opphøyd gangfelt.

Sentralt i Nesgata ligger torget.

Her er vegbanen hevet til fortausnivå og har fått same belegg som fotgjengerområdene. Gata har ikke skiltet fartsgrense. Likevel er hastighetsnivået gått ned 5-10 km/t etter miljøtiltakene.

Langs hele gata er det plantet trær og busker, satt ut benker og montert ny belysning. Liknes sentrum er blitt både trafikksikkert og trivelig. De myke trafikantene har fått sin plass samtidig som hensynet til biltrafikk og handel er ivaretatt.

Stedets kirkegård er utvidet og parken er lagt om. En tett høg hekk mot kirkegården er erstattet av en lav natursteinsmur slik at kirkegården knyttes til parken og sentrum. Midt i sentrum er det anlagt en ny buss- og drosjeholdeplass.

Juryen sier i sin begrunnelse for tildelingen:

“Liknes sentrum fremstår i dag som et enestående og helhetlig eksempel på hvordan miljøprioritert gjennomkjøring kan tilrettelegges for å ta vare på alle trafikantgrupper. Trafikkmiljøet virker behagelig og gir på alle områder plass til funksjonelle løsninger på de mange oppgaver et slikt sentrumsområde må løse. Fotgjengere og kollektivtrafikken er prioritert.

Grunnholdningen til de planoppgaver som er løst viser nytenking. Liknes sentrum vil stå som et viktig eksempel for nye generasjoner av sentrumsplaner.

■ Anlegget har en bra anleggsstandard og en gjennomtenkt detaljering. Det virker ryddig og velstelt. Det bør fremheves at bruken og plasseringen av et meget begrenset antall skilt bidrar til det gode resultat.

■ Form og materialbruk spiller godt sammen med bygningsmiljøet. Forholdet mellom veganlegget og kirke-/kirkegårdsanlegget er løst svært bra, mens terminalbygget har fått en vel dominerende rolle.

■ Nesgata østover fra Sandbråtet fremstår fortsatt med enkelte uløste detaljer, men grunnlaget som er lagt gir lett mulighet for justeringer og tilpassing av fremtidige behov.

■ Samspillet mellom vegmyndighet og kommune vitner om grundig planlegging og et fint samspill for å få til gode løsninger.”

Prisvinnerne i 1991 er:

Hans Seland,
Statens vegvesen Vest-Agder
Olav Torgersen, Kvinesdal kommune
Øyvind Karlsen, Asplan Viak Sør A/S.

I tillegg til pristildelingen ble det gitt hedrende omtale til tre andre anlegg.

Helgelandsbrua, Nordland

Helgelandsbrua er et eksempel på fremragende ingeniørkunst. Den elegante og høyreiste konstruksjonen tar del i hele landskapsrommet og blir en opplevelse i seg selv. Plasseringen av brua på tvers av vegføringen gir de reisende rik anledning til å se brua på avstand. Detaljutforming av bomstasjonen, belysningen og vegrekkverkets avslutning følger desverre ikke opp bruas kvaliteter.

Insteffjord - Oppedal, Sogn og Fjordane

Denne 10 km lange strekningen av stamvegen mellom Bergen og Ålesund går gjennom et typisk vestlandslandskap. Anlegget særpreges av en utstrakt bruk av naturstein for terrengtilpasning, med store tørrmurer i jordskjæringer, plastring av fyllinger og fine steinarbeider ved bekk- og kulvertinntak. Slik bruk av stein mellom veg og landskap gir deler av veganlegget meget høy estetisk standard.

Kvelluren bru, Rogaland

Kvelluren bru i Sandnes er det foreløpige endepunktet for motorvegutbyggingen sørover fra Stavanger. Den harmoniske linjeføringen i både vertikal- og horisontalplanet, den enkle, men likevel spenstige konstruksjonen og tilpassingen til omgivelsene, gjør at den 340 meter lange brua estetisk hever seg langt over gjennomsnittet av brukonstruksjoner i landet. Detaljutformingen av f.eks. utvidelsen av avsvingingsfeltet i nord og beplantninger ved brukarene står dessverre ikke i forhold til den kvalitet som anlegget ellers viser.

Utdrag fra statuttene

Vegdirektørens pris er opprettet og blir utdelt av Vegdirektoratet ved vegdirektøren. Prisen er en hederspris for anlegg med gode estetiske kvaliteter tilpasset omgivelsene. Det kan være veier, gater, bruer, tunneler eller tilhørende anlegg og utstyr. Anlegget må være en del av det offentlige vegnettet.

Prisen kan begrunnes både ut fra anleggets planlegging, utførelse og vedlikehold.

Prisen kan tildeles hele eller deler av anlegg. Teknologiske nyvinninger som kan resultere i pene veier og gater kan også kvalifisere til prisen. Det er en forutsetning at kvalifiserte prisobjekter fungerer godt for sine formål, f.eks. sett ut i fra miljø, fremkommelighet og/eller trafikksikkerhet.

Vegdirektørens pris kan ikke søkes. Vinneren utpekes av en jury. Forslagsretten er åpen, men juryen kan også innhente begrunnede forslag gjennom offentlige etater i kommuner, fylker, staten og andre instanser.

Prisen kan tildeles kommunale tekniske etater, private bedrifter, organisasjoner, Vegvesenets vegkontorer, Vegdirektoratet, andre offentlige etater og enkeltpersoner. Juryen avgjør hvem som skal motta prisen, hvis anleggets art gjør at det kan være tvil om rette mottaker til prisen.

Prisen deles normalt ut hvert år. Sekretariatet eller juryen kan bestemme at prisen ikke skal deles ut, hvis de ikke finner noen forslag gode nok. Sekretariatet bestemmer når det skal være utdeling og sørger for at juryen blir oppnevnt. Juryen må oppnevnes minst 11 år før prisen skal deles ut.

Juryen består av 5 medlemmer, der Vegdirektøren, Norske Landskapsarkitekters Forening, Norske Arkitekters Landsforbund, Norske Sivilingeniørers Forening og Miljøverndepartementet oppnevner hvert sitt medlem.

Juryen for 1991:
vegdirektør Eskild Jensen,
landskapsarkitekt Arild Johnsen (NLA),
sivilarkitekt Are Telje (NAL),
sivilingeniør Terje Fjeld (NIF) og
overarkitekt Hanne Wilhjelm (MD).

